

בדבר אי הקפדה כראוי על הלכות צניעות בדורנו

קדושים תהיו – כץ - אלול תשל"ט

שאלה:

מדוע יש פער כה גדול בין הלכות צניעות על כל גדריהן, לבין קיומן במציאות בדורנו?

תשובה:

אם נעיין היטב נראה, שגם בשאר מצוות קיים פער. סקירה היסטורית מראה, שבבית ראשון לא נבדלו אבותינו בהרבה במנהגיהם, בכל מצוות התורה וכמו כן גם בענייני צניעות, ממה שנהגו העמים סביבותיהם.

ראה ישעיהו ג', ט"ז--כ"ד; הושע א', ב'; ב', ד-ט; ג', ג'; ד', א'-ב'; ד', י-ט"ו; ועוד בהמשך כל ספר הושע; ירמיהו פרק ג' כולו; ה', ז'-ח'; ז', ט; י"ג, כ"ז, כ"ג, י"ד; כ"ט, י"ג; יחזקאל ט"ז, ט"ו-ל"ח; י"ח, י"א; פרק כ"ג כולו; ל"ג, כ"ו. וגם בבית שני עד שבאו החשמונאים, נהגו כמנהגי הגויים המקולקלים שבהם. (היוונים התעמלו והתגוששו בתחרויות פומביות כשהם ערומים לגמרי, ואבותינו חיקו אותם גם בזה - ראה סנהדרין מו).

אלא שמאז גברה השפעת חינוכם של חז"ל על הציבור כולו, וניתקנו גם בשאר המצוות, וגם בצניעות. וכן היה הדבר גם במשך כל הדורות, בזמנים ובמקומות שנשמרו כל מצוות התורה בקפדנות, על כל פרטיה ודקדוקיה, נשמרו גם כל הפרטים והדקדוקים שמנו חכמים בצניעות. וכאשר חדלנו להקפיד במצוות הצניעות, מתוך מגמה שיקל לנו על ידי כך להתמזג מן הבחינה החברתית עם העם הנכרי שביניהם ישבנו, נגררנו חיש מהר למצב של זלזול בכל שאר המצוות, כגון בשבת, בכשרות, בתפילה, בתפילין וציצית וכדומה.

וכן הדבר גם כיום. בבית שבו מקפידים על כל גדרי הצניעות ממש על פי השולחן ערוך, שם יש הקפדה על בדיקת ירקות אחרי תולעים, שם גם מקפידים שלא להכניס לפה שום דבר בלי ברכה ראשונה ואחרונה, שם גם נזהרים שלא לנגוע בשבת בשום דבר מוקצה, שם גם ממהרים לבית הכנסת להתפלל תפילה בציבור, ועוד אלף דברים אחרים. וכשאתה רואה ברחוב נער לבוש כיפה הולך שלוב יד עם נערה לבושה מכנסיים והחולצה בלי שרוולים, אתה יכול מיד לנחש, שגם בבדיקת תולעים ובטלטול מוקצה בשבת הם קצת מקילים על עצמם.

הרב שלמה מן ההר זצ"ל

אלא שמטבע הדברים הוא, שבעריות יצר הרע מתגבר מאוד על האדם, בה בשעה שבשאר הדברים בו במקום שאדם רוצה להעמיד עצמו, שם הוא מסוגל איך שהוא לעמוד, ואינו בהכרח מתרחק מדרכו של יהודי שומר מצוות בשלמות, אבל במצות עריות אין הדבר כך. מקודם אדם שולב ידו בידה של נערה נדה אחר כך מחבק אותה, וחיש קל מוצא את עצמו נלחם בפיתוי של גוף העבירה, שהשבר עליה נכרת הוא וזרעו אחריה מי שהולך לראות את "הסרט היפה" הזה, האם אינו עלול להתפתות אחריו? והלא חז"ל אמרו: "אלוקיהם של אלו שונא זימה הוא"! וכי לא תורה אמרה: "והתקדשתם והייתם קדושים"?

מי שמקיים את מה שאנו חייבים לקיים במצווה זו, קל לו גם לקיים מה שאנו חייבים לקיים בכל שאר המצוות, ומי שמקל על עצמו במצווה זו, בודאי יתפתה בנקל לוותר גם על שמירת כל שאר המצוות.